

19. Perjantaina 7 päivänä toukokuuta 1999

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Lähetekeskustelu

- 1) Laki tuloverolain muuttamisesta 514

Lakialoite LA 42/1999 vp (Tero Mölsä / kesk ym.)

- 2) Laki puoluelain 2 §:n muuttamisesta 523

Lakialoite LA 43/1999 vp (Timo Ihamäki / kok)

- 3) Laki makeis- ja virvoitusjuomaverolain 1 §:n muuttamisesta ja laki mainitun lain liitteenä olevan virvoitusjuomaverotaulukon muuttamisesta „

Lakialoite LA 44/1999 vp (Timo Ihamäki / kok)

- 4) Laki kotikuntalain 7 §:n muuttamisesta „

Lakialoite LA 45/1999 vp (Toimi Kaanniemi /skl ym.)

Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Anttila.

Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi toinen varapuhemies Mikkola sekä edustajat Ala-Nissilä, Antvuori, Halonen, Heinonen, Huuhtanen, Jansson, Keränen, Kummola, Kärkkäinen,

Mäki-Hakola, Nepponen, Paasio, Saapunki, Siimes, Syvärinen, Vähänäkki ja Wideroos.

Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuu ed. Mäki-Hakola.

Ilmoitusasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien perusteella edustajat Heinonen ja Mikkola sekä muun syyn perusteella edustajat Ala-Nissilä, Keränen, Kummola, Nepponen, Saapunki, Siimes, Syvärinen, Vähänäkki ja Wideroos sekä

tämän kuun 10 ja 11 päivästä virkatehtävien perusteella edustajat L. Hiltunen, Karjula, Kuisma, Oinonen, Rönni, Sinnemäki, Skinnari, Vilkuna ja Ylä-Mononen.

Uudet hallituksen esitykset

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 4—7.

Eduskunnan tietoon saatettu asetus

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä 29 päivänä joulukuuta 1967 annetun lain 2 §:ssä säädettyssä tarkoituksessa on eduskunnalle, puhemiehelle osoitettuna, saapunut sanotun lain nojalla 22 päivänä huhtikuuta 1999 annettu

Asetus Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston Libya koskeviin päätöksiin perustuvien velvoitusten täyttämisestä annetun asetuksen soveltamisen väliaikaisesta keskeyttämisestä (A 1/1999 vp).

Tämä asetus on nyt saatettu eduskunnan tietoon jakamalla se edustajille.

Eduskunnan pankkivaltuutettujen jäsenet

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että valiokuntapaikkojen järjestelyä varten pyytävät ed. Pekkarinen ja ed. Ala-Nissilä vapautusta eduskunnan pankkivaltuutettujen jäsenyydestä. Puhemiesneuvosto puoltaa anomuksia.

Anomuksiin suostutaan.

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnan pankkivaltuutettujen täydennysvaali toimitetaan ensi tiistain täysistunnossa. Ehdokaslistat täydennysvaalia varten on vaalisäännön 19 §:n mukaan jätettävä keskuskansliaan viimeistään ensi tiistaina kello 11.

Valtiontilintarkastajien puheenjohtajat

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että vuosiksi 2000–2003 valitut valtiontilintarkastajat ovat valinneet puheenjohtajakseen ed. Urpilaisen ja varapuheenjohtajakseen ed. Kantalaisen.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

1) Laki tuloverolain muuttamisesta

Lähetekeskustelu

Lakialoite LA 42/1999 vp (Tero Mölsä /kesk ym.)

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Mölsä: Arvoisa rouva puhemies! Meillä viime viikkoina ja kuukausina on puhuttu pal-

jon verotuksesta ja siitä, mikä on pääomaveron ja ansiotuloverotuksen välinen suhde. Yleinen käsitys on ollut se, että pääomaverotus on kevyttä ja ansiotulojen verotus on kovaa. Kuitenkin tässä lakialoitteessa puututaan kohtaan, joka toteuttaa verotusta päinvastoin. Tuloverolakihan lähtee siitä, että henkilön osuus elinkeinotoiminnan tuloksesta katsotaan pääomatuloksi siihen määrään saakka, joka vastaa nettovarallisuudesta laskettua 18 prosentin vuotuista tuottoa, ja loppuosa katsotaan ansiotuloksi. Tämä varsin kaavamainen laskentatapa on aiheuttanut sen, että tällainen yrittäjä joutuu rankemmin verotetuksi kuin silloin, jos vastaava tulo verotettaisiin ansiotuloverona. Jos yritystulo kaiken kaikkiaan jää pienehköksi, on selvää, että verovelvollisille on edullisempaa, että koko yritystulo voitaisiin käsitellä nimenomaan omasta verovelvollisen vaatimuksesta ansiotulona.

Hallituspuolueet ovat sopineet siitä, että pääomaveroprosentti nousee 29:ään eli yhden prosenttiyksikön. Tämä korotus tulee johtamaan siihen, että nämä pienyrittäjät joutuvat entistä enemmän korkeamman verotuksen piiriin ja kärsivät nimenomaan verotuksen kiristymisestä. Kun toisaalta olemme kaikki olleet yhtä mieltä siitä, että työllisyyttä pitäisi tässä yhteiskunnassa parantaa, niin on selvää, että tällä keinoin, että pieniä ja keskisuuria yrityksiä verotuksella rangaistaan, ei tähän tavoitteeseen ainakaan helpotusta tule. Pääomatulon osalta ongelma on myös siinä, että se ei kasvata yrittäjän eikä verovelvollisen sosiaaliturvaa.

Arvoisa puhemies! Lakialoite, jolle toivon menestystä, lähtee siitä, että verovelvollisen vaatimuksesta yritystulo tulisi voida verottaa kokonaan ansiotulona silloin, jos verovelvollinen itse verotusta laatiessaan tätä vaatii. Lopuksi kysyisin, kun tämä esitys lähtee jatkokäsittelyyn, mitä syytä on yleensä rangaista pieniä ja keskisuuria yrittäjiä sillä, että he joutuvat samasta tulosta maksamaan suhteellisesti korkeampaa verotusta kuin silloin, jos verotus olisi tapahtunut ansiotuloverotuksen mukaan.

Ed. Oinonen: Arvoisa rouva puhemies! Nyt käsiteltävänä oleva lakialoite on varsin aiheellinen. Tämä on todella ongelma, että luonnollisen henkilön ja kuolinpesän verotuksessa on tällainen epäkohta, jossa laskennallinen verotettava tulo aiheuttaa verorasitusta ilman, että mitään todellista tuloa on. Samaan aikaan on ongelmana myös tämä sosiaaliturvaepäkohta, joka on aloitteen perusteluissa tuotu esille ja ai-

heuttaa sen, että sosiaaliturva on heikko näiltä osin.

Aloite on hyvin aiheellinen. Olen jättänyt näillä valtiopäivillä saman sisältöisen toivomusaloitteen, ja toivon tälle lakialoitteelle menestystä jatkokäsittelyssä ja epäkohdan korjaantumista.

Ed. V i s t b a c k a : Arvoisa puhemies! Ed. Mölsän lakialoite on mielestäni todella tärkeä ja myös järkevällä muodolla laadittu. Tällä hetkellä monet pienviljelijät ja pienyrittäjät kärsivät siitä, että tämä pieni verotettava tulo meneekin korkeammin eli pääomatulona verotettavaksi. Mielestäni oikeusturvan nimissä pitäisi olla mahdollista, että asianomaisella verovelvollisella on mahdollisuus itse valita, verotetaanko se pieni tulo ansiotulona, jolloin siitä kertyisi myös tulevaisuutta ajatellen sosiaaliturvaa, niin kuin aikaisemmin on todettu.

Mikäli asianomainen valiokunta ei opposition edustajan lakialoitetta ota käsiteltäväkseen, kuitenkin toivoisin, että valiokunta kuulisi asianomaisen ministeriön virkamiehiä asiantuntijoina ja sen kautta hallitus toisi muutoksen omana esityksenään, jos hallitus haluaa nimensä piirtää merkinä tämän suuntaiseen parannukseen.

Ed. V ä i s t ö : Arvoisa puhemies! Kaikki tiedämme, että maatalousyrittäjien tulotaso on viime vuosina merkittävästi alentunut. Samaan aikaan hallitus on kaavailemassa pääomatulon veroprosentin korottamista. Tämä merkitsee paitsi maatalousyrittäjille myös muille yrittäjille selkeää verotuksen kiristymistä. Kun laskentatapa pääomatulo-osuuden osalta on kaavamainen, se johtaa siihen, että suhteellisen pienituloiset yrittäjät maksavat kireämpää veroa kuin vastaavaa tuloa saavat palkansaaajat. Rajahan lienee noin 90 000—100 000 markan paikkeilla. Jos tulotaso on sen yli, ansiotulona verotettuna se olisi rankempaa. Jos se jää alle, silloin pääomatulovero 28 prosentin tasolla on jo kireämpi, saati kun nyt ollaan sitä nostamassa hallitusohjelman mukaisesti 29 prosenttiin.

Arvoisa puhemies! Tästä asiasta keskusteltiin viime eduskunnan viimeisissä istunnoissa, ja ymmärsin silloin eräistä hallituspuolueiden edustajien puheenvuoroista, että mikäli pääomatuloveroprosenttia ollaan korottamassa, tämä epäkohta korjataan. Nyt on sen aika. Tätä puoltaa myös sosiaaliturvan kartuttaminen. Yrittäjien osaltahan tässä on jääty pahasti jälkeen.

Arvoisa puhemies! Toivon todella hartaasti, että tämä aloite etenee.

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Muutama sana oikein puhujakorokkeelta sen takia, että kysymys on ihan tärkeästä aloitteesta, jolle myös minä ed. Väistön tapaan toivon eduskunnasta löytyvän yli puoluerajojen kannatusta, jotta voidaan viedä tätä aloitetta eteenpäin. Myös minä tunnistin vaalikentillä äskettäin monista poliittisista ryhmistä saman suuntaisia puheenvuoroja ja toivon nyt kovasti, että ed. Mölsän aloitteen mukaisessa suunnassa voitaisiin kulkea. (Ed. Elo: Mistä ryhmästä niitä tuli?) — Myös, ed. Elo, teitä edustavasta ryhmästä, myös oikealta ja vasemmalta, mutta erityisesti keskustasta, ed. Elo, siinä olette oikeassa, että varmasti erityisesti keskustasta.

Sen verran menen tämän asian historiaan, että aikanaan pääomavero- ja yhteisöverojärjestelmän maahan luominen oli varmasti monella tavalla perusteltua ja paikallaan. Jo siinä vaiheessa, kun tämä järjestelmä tuli, tämä ongelma tavaltaan siihen lainsäädäntöön jäi. Tämä uudistus tehtiin Ahon hallituksen aikana, ja tämän ongelman ydin jäi jo siinä vaiheessa lainsäädäntöön.

Mutta tämän ongelman mitta ei ollut tuossa vaiheessa ollenkaan niin suuri kuin tällä hetkellä on. Mistä syystä? Kahdesta syystä. Nettovarallisuuden laskutapa oli siinä vaiheessa toinen ja toisaalta pääomaverokanta oli siinä vaiheessa 25 prosenttia. Nyt kun pääomaverokantaa on nostettu 28:aan ja hallitus on päättänyt nostaa sitä edelleen 29:ään, tämä ongelmallisten joukko, yrittäjien ja maatalousyrittäjien joukko, on kasvanut ja kasvaa aivan, rohkenisiko nyt sanoa, räjähdysmäisesti, joka tapauksessa tulee kasvanneeksi hyvin merkittävästi siitä, mikä oli ongelmallisten joukko vuosina 1993—94, kun järjestelmä luotiin. (Ed. Väistö: Viljelijöiden tulotaso on romahtanut!)

Nyt valtiovarainministeriöstä halusin varmistaa, mihin sijoittuvat ne rajat. Nyt käy sillä tavalla, että keskimääräisellä kunnallisveroprosentilla liikuttaessa uudesta 29 prosentin verokannasta puheen ollen tuloaraja on 99 000 markassa vuodessa, täsmälleen siinä kohdassa. Silloin on kysymys aika pienistä yrittäjistä tai maatalousyrittäjistä. Jos näillä on laskennallista nettovarallisuutta, nämä maksavat pääomaverokannan kautta selvästi kireämpää veroa kuin maksaisivat, jos tulisivat verotettua normaalilla ansiotuloverojärjestelmällä. Niissä kunnissa, missä veroäyri voi olla esimerkiksi 19,5 penniä, tuo raja on jo 116 500 markkaa.

Arvoisa puhemies! Nämä esimerkit kertovat selvää kieltä siitä, että uudistusta tarvitaan, kor-

jausta tarvitaan. Tämä korjaus kohdistuu nimenomaan pieniin yrittäjiin ja pieniin maatalousyrittäjiin. Ja vielä kerran, ongelma nyt on aivan eri näköinen kuin vuonna 93—94. Nyt ongelman piirissä on radikaalisti enemmän yrittäjiä kuin tuossa alkuvaiheessa. Toivon, että aloite etenee.

Ed. S. Lahtela: Arvoisa rouva puhemies! Tässä kun kaiken kaikkiaan on keskusteltu, saa semmoisen kuvan, niin kuin tämä pitkälti koskettaisi vain pieniä yrittäjiä, maaseutuyrittäjiä ja maatalousyrittäjiä. Niin kuin ed. Pekkarinen tuossa kuvasi, 99 000 eli lähes 100 000 markkaa on se raja. Mutta sen jälkeen kun yrittäjäpariskunta työskentelee tässä asiassa ja yrityksessä on pääomat kunnossa ja järjestyksessä, raja onkin pikkuista vaille 200 000 markkaa.

Ei siis voida puhua enää, että olisi vain pienistä summista ja pienistä yrittäjistä ja tuloksesta kysymys, jolloin kun tämä yrittäjätulo jaetaan, päästään samaan tulokseen. Näin ei ole koskaan varmasti tarkoitus ollut, kun tästä pääomaveron luomisesta ja sen prosentin muodostumisesta on aikoinaan tämä laki rakennettu ja tehty ja kun sitä käytäntöön sovelletaan.

Tulee tässä hyvin mieleen, kun pari päivää taaksepäin keskusteltiin ylivelkaantuneiden asemasta ja heidän armahtamisestaan. Suomessa tulisi nyt ja aina olla tavoitteena se, että yritykset ovat pääomarakenteeltaan terveitä, niihin kertyy pääomaa ja niillä on sellainen asema ja muoto, että ne kestävät myös huonommat ja paremmat ajat. Tällä, että ne näin muodoin tulisivat korkeammin verotettua, ei saa rajoittaa semmoista muotoa, että tarvitsisi keinotekoisesti ryhtyä rakentelemaan eri muotoista yritysmuotoa, jakamaan ja pelehtimään tämän kanssa.

Rouva puhemies! Toivon, että tämä saa nopean käsittelyn, nopean tuen niin oikealta kuin vasemmalta, koska tämä koskee koko kansaa ja tämän takana on nimenomaan Suomen tulevaisuus ja yritteliäisyyden kasvaminen ja lisääminen.

Ed. Pekkarinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. S. Lahtelan puheenvuoro oli kyllä tärkeä täsmennys ja tarkennus siihen myös, mitä minä omassa puheenvuorossani sain. Välitön verovaikutusraja, milloin pääomaverojärjestelmä on epäedullisempi, on niissä lukeissa, mitä äsken kerroin, mutta kun otetaan huomioon myös se seikka, että pääomaverojärjestelmällä verotettujen tulot eivät vaikuta yrittäjän sosiaalietuuksiin tai sosiaaliturvaan, tosi-

asiassa se raja kokonaisvaikutuksiltaan on huomattavasti korkeammalla kuin 99 000 tai 100 000 markan rajoilla.

On ilman muuta selvää, että tätä on katsottava myös tästä näkövinkkelistä, mitä ed. S. Lahtela sanoi, mutta se välitön veroraja on niissä lukeissa, mitä äsken tuossa kerroitte aivan oikein.

Ed. Karjula: Arvoisa rouva puhemies! Tämän lakiehdotuksen tarkoituksena on nimenomaan saada aikaan oikeustila, missä yrittäjän elinkeinotulo voidaan katsoa kokonaan ansiotuloksi hänen erikseen esittämästä vaatimuksestaan. Tällaisen vaatimuksen yrittäjä voi tehdä, kun hänen elinkeinotulonsa jäävät niin pieniksi, että ansiotulojen veroprosentti olisi alle pääomatulojen tuloveroprosentin.

Minusta tämä periaatteellinen kysymys on erittäin suuri ja liittyy myös siihen, millä tavalla eri yhtiömuotojen verotuksellista asemaa yhdenmukaistetaan. Sen vuoksi minä toivon, että hallitus paneutuu välittömästi tähän lakiehdotukseen ja samalla ottaa huomioon sen, että me tulevassa lainsäädäntötyössä todella teemme myös verotuksen alueella sellaisia ratkaisuja, jotka nimenomaan kannustavat pienyritystoimintaan.

Ed. Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun ed. Karjula viittasi yritysten verokohteluun, niin minusta tämä keskustelu pitäisi myös laajentaa siihen, että on myös luonnollisia henkilöitä, erityisesti eläkeläisiä, joilla tulot jäävät selvästi alle 29 prosentin, mutta heillä on esimerkiksi elämänsä aikana hankittu ylimääräinen asunto, joka on vuokralla vuokratulon piirissä, tai sitten on metsää myyntiverotuksen piirissä, joista molemmista tulee menemään tämä hallituksen korottama 29 prosentin vero.

Mielelläni näkisin, että valiokuntakäsittelyssä myös näiden luonnollisten henkilöiden kohdalla annettaisiin mahdollisuus siihen, että voisi valita sen prosentin, jonka mukaan näissä tapauksissa vero menisi.

Ed. Kallio: Arvoisa rouva puhemies! Kannattaisi vastata kahteen kysymykseen ennen kuin lähtee tätä lakialoitetta käsittelemään. Nämä kysymykset ovat: Tarvitaanko ja halutaanko oikeudenmukaisempaa verotusta? Ja toinen: Tarvitseeko pienyrittäjä sosiaaliturvaa? Jos vastaus molempiin kysymyksiin on kielteinen, silloin kannattaa lakialoite heti hylätä. Mutta jos vastaus on myönteinen eli halutaan oikeudenmukaisempaa verotusta, halutaan sosiaaliturvaa pien-

yrittäjille, silloin tämä kannattaa käsitellä ja hyväksyä.

Ei yhdessäkään yrityksessä synny tuloa ilman työpanosta. Silloin on väärin, jos sitä työsuoritusta verotetaan ankarammin kuin muualla verotetaan.

Tarvitseeko työnantaja ja pienyrittäjä sosiaaliturvaa? Luulen, että jokainen vastaa myönteisesti tähän kysymykseen. Tänä päivänä sen jälkeen, kun sairausvakuutuslaista poistettiin minimipäiväraha, pienyrittäjä menetti myös erään merkittävän osan sosiaaliturvasta.

Olen täysin vakuuttunut siitä, että tämä on erittäin suuri ongelma pienyrittäjille. Se koskee tuhansia, mahdollisesti kymmeniätuhansia yrittäjiä. Olen myös aivan vakuuttunut siitä, että se edistäisi yrittäjyyttä tässä maassa. Sehän on asia, josta niin monesti tässä salissa niin vasemmalla kuin oikealla laidalla puhutaan.

Jos halutaan siirtyä parempaan ja oikeudenmukaisempaan kohteluun, silloin kannattaa ja pitää lakialoite hyväksyä.

Ed. E l o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Kallis asetti kaksi kysymystä, jotka minun mielestäni ovat varsin populistisia. Haluammeko me oikeudenmukaisempaa verotusta? Varmasti me haluamme oikeudenmukaisempaa verotusta, mutta, ed. Kallis, minä luulen, että täältä löytyy 200 mielipidettä siitä, mikä on oikeudenmukainen verotus.

Toinen näkökulma: Haluammeko, että sosiaaliturvaa kertyy kaikille, muun muassa yrittäjille? Me olemme täällä monta kertaa puhuneet siitä, että sosiaaliturvaa pitäisi kerääntyä esimerkiksi kaikista työsuhteista, mutta sosiaaliturvaa ei tähän asti ole voinut kertyä, kun ei ole maksettu sosiaaliturvamaksuja, koska pääomatuloprosenttihan ei ole edellyttänyt sosiaaliturvan maksamista.

Puhemies! Ehkä kolmantena asiana voisi tuoda esille sen, että yhtä hyvin voisi esittää, että kun palkansaaajienkin veroprosentti nousee yli 29 prosentin, se loppuisikin siihen ja verotettaisiin vain 29 prosentin verotuksella palkansaaajia. Palkansaaajat voisivat siinä tapauksessa siirtyä pääomatuloverotukseen.

Puhemies! Kysymys on aivan samanlaisesta populistisesta esityksestä tässä.

Ed. L e p p ä : Rouva puhemies! Tämä lakialoite, jos mikä, poistaa näiden yrittäjien osalta sen epäkohdan, joka muodostuu hallitusohjelman vaikutuksesta ja heidän nykyisen tulotason-

sa alenemisesta. Viittaan tässä kohtaa esimerkiksi EU:n mukanaan tuomiin viljelijöiden tulojen alentamiseen, kansallisten tukien leikkauksiin, jolloin tuo ansiotulo on merkittävästi vähentynyt. Silloin täytyy voida olla oikeus valita, kumman kannan mukaan tuo yrittäjä haluaa verotuksensa hoidettavan.

Tällä aloitteella nimenomaan saadaan yrittäjäkenttään lisää sitä kannustavuutta, mistä hallitusohjelmassakin sanotaan. Niin muodoin, arvoisa puhemies, toivon, että tämä myöskin tuo sitä oikeudenmukaisuutta, jota me myöskin maaseudulla haluamme kokea.

Ed. M. S a l o : Arvoisa rouva puhemies! Tämä nyt käsittelyssä oleva lakiehdotus on aivan perusteltu, koska on ihmeteltävää ja kummasteltavaa verottajankin käytäntö siinä, että tänä päivänä yrittäjätuloa, työtuloa verotetaan korkeammalla tulolla kuin normaalia palkansaaajan verotuloa. Siksi tämä asia on huolellisesti valmisteltava ja toivottavasti myös sitten ed. Elo voi hyväksyä oikeudenmukaisemman verotuksen tältä osin.

Ed. H. A h o : Arvoisa puhemies! Tässä on käytetty hyviä puheenvuoroja, ja viittaisin tuohon hallituksen ohjelmaan, jossa sanotaan, että sosiaalisesti oikeudenmukainen ja kannustava. Minusta tämä aloite on nyt sitä juuri, jota hallitusohjelmassakin on tavoiteltu. Tällä saataisiin sitä sosiaalisempaa ja oikeudenmukaisempaa verotuspolitiikkaa. Ellei muutosta saada, niin tällä kyllä sosiaaliturvaa syödään tosiaan yrittäjiltä erittäin rajusti ja silloin kun se menee pääoman puolelle, niin sairausvakuutuskorvaus voi olla 0 markkaa ja tämä ei varmaan ole myöskään tämän hallituksen, näin ainakin uskoisin, tavoite.

Varmasti olisi mielenkiintoista, jos verohallinto tekisi selvityksen siitä, kuinka laajaa porukkaa tämä todella koskettaa. Silloin varmasti ed. Elollekin syntyisi oikea käsitys siitä, että ei ole mistään pienistä asioista kyse, ei vähäisestä määrästä ihmisistä, joita se koskettaa, ja myöskin siitä joukosta, minkälaisia eri kansalaispiirejä tämä todella on koskettava. Näkisin, että tämä on hyvin tärkeä aloite, jonka pitäisi mennä edelleen läpi.

Ed. E l o : Rouva puhemies! Päällimmäinen ongelma eduskunnan ainakin viime kauden keskusteluissa verotuksen osalta on ollut se, että me haluamme alentaa työn verottamista. Tällähän lakialoitteella ei tähdätä työn verotuksen helpot-

tamiseen vaan arvostellaan sitä, että pääomaveroprosentti nousee. Minä kuten monet muutkin sosialidemokraatit vaalitaistelun aikana olimme sitä mieltä, että pääomaveroprosentti voitaisiin nostaa 30—31 prosenttiin. Kompromissi on nyt 29 prosenttia ja minun mielestäni se on hyväksyttävä kompromissi. (Ed. Rajamäki: SAK esitti 33:a prosenttia!) — Kyllä, SAK esitti muun muassa 33:a prosenttia, joka oli minun mielestäni ihan varteenotettava esitys. Mutta joka tapauksessa tämä on kompromissi ja se on meidän hyväksyttävä.

Ymmärrän, että tämä on keskustan uutta oppositiopolitiikkaa, ärhäkkäämpää oppositiopolitiikkaa. Keskusta löytää kannattajilleen sopivia muotoja. Keskusta on aina ollut hyvin taitava siinä, että omien kannattajien etuja ajetaan, mutta minä kyllä varoitan siitä, että jos Suomen kansa aina näkee, että keskusta ajaa vain pienen, pienen oman ryhmän etuja, tämä ei ole keskustalle kunniaksi.

Puhemies! Lopuksi sanon tästä sosiaaliturvasta. Tosiasiahan on se, että suomalaiset yrittäjät ovat kautta aikojen hoitaneet omat sosiaaliturvansa omalla tavallaan, ja pääomaveroprosenteilla kun on verotettu, niin ei ole sosiaaliturvamaksua myöskään otettu eikä sitä ole kertynyt.

Ihan lopuksi totean vielä, että minun mielestäni suurempi ongelma olisi se, että meillä pitäisi suomalaisia osinkoja päästä verottamaan. Totean nyt, että esimerkiksi Yhdysvalloissa, joka on kapitalismin kultamaa, maksetaan osingoista veroja 30—35 prosenttia ja esimerkiksi kun yhdysvaltalainen omistaa suomalaisen yhtiön osakkeita, hän maksaa 15 prosentin lähdeveron siitä.

Ed. E. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! Sinällään tämä ed. Mölsän tekemä aloite on jollakin tavalla ymmärrettävä ja sieltä alapäästä myös kannatettava. Mutta kyllä tässä sellainen iso periaatteellinen kysymys tulee sen osalta, miten saataisiin myös pääomaverotus progressiiviseksi. Silloinhan me poistaisimme myös sitä ongelmaa, että jos yläpäässä on isot pääomatulot, niitä verotetaan enemmän, ja täällä alapäässä olisi yhtä keppoinen verotus kuin tuloverotuksen puolella. Eikö tämä pitäisi näin rakentaa? Silloinhan tässä ei välttämättä erillistä lakia tarvittaisi ollenkaan.

Sitten ed. Elo mainitsi osinkotulojen verotuksesta. Minä ihmettelen, minkä takia hallitusohjelmassa ei pystytty sopimaan siitä. En tiedä oliko kokoomus vai mikä vedätti, mutta kokonaan

unohtui koko juttu, vaikka vaalien alla kaikki puolueet minun käsitykseni mukaan olivat sitä mieltä, että tukittaisiin niitä reikiä, kiertomahdollisuuksia osinkotulojen verotuksen osalta, jotta eivät omistajajohtajat voisi itselleen maksaa palkkaa pääomatulon kautta, pienentää omaa palkkatuloaan ja maksaa pääomatulojen kautta. Mutta toivon mukaan täällä eduskunnassa löytyisi siltä osin ryhtiä ja rohkeutta, että kerätään nyt yli 100 kansanedustajan nimet semmoiseen lakialoitteeseen jatkossa ja pannaan sitten omistajajohtajakin vähän kovemmalle verolle.

Ed. K a l l i : Arvoisa rouva puhemies! Yhdyn niihin, jotka ovat sitä mieltä, että vähätuloisten yrittäjien motivoinnin kannalta tämän kaltainen järjestely, mitä käsillä oleva lakialoite edellyttää, on hyvä ja sitä on syytä kannattaa. Osaltani tässä yhteydessä toivon, että jos asiantuntijakuulemistä käydään, samalla pohditaan myös puun myyjien asemaa. Hehän ovat jakautuneet aikanaan pääomatulojen verotuksen uudistuksen yhteydessä kahteen osaan. Puolet valitsi pinta-alan ja kasvuun perustuvan veron ja puolet puun myyntiin perustuvan veron. Pääomatuloprosentin noustua nyt jo 4 prosenttiyksikköä nämä kaksi järjestelmää ovat joutuneet eriarvoiseen asemaan. Toisen järjestelmän taso on noussut muutamassa vuodessa jo viidenneksen. Jotta oikeudenmukaisuus ja tasavertaisuus toimisi, olisi löydettävä joitain kiihdykkeitä ja kevennyksiä niille, jotka aikanaan valitsivat puun myyntiin perustuvan veromuodon.

Kannatan lakialoitteen käsittelemistä ja mahdollista voimaantumista. Toivon, että siinä laajennettaisiin asiantuntijakuulemista koskemaan metsän ja puun myyntituloa.

Ed. R a j a m ä k i : Arvoisa puhemies! Asiaa tulee tarkastella myös yhteisvastuullisuuden pohjalta valtiontalouden kireässä tilanteessa ja sosiaaliturvan ja perusturvapalvelujen rahoitusongelmien valossa. Meillä ovat pääomaverot Euroopan alhaisimmalla tasolla ja palkka- ja henkilökohtaiset tuloverot korkeimmalla kärkitasolla.

Toinen asia on kieltämättä se, että nyt varsinkin metsätulojen myyntiverotuksen ja pääomaverotuksen kautta on syntynyt ongelmia. Sinänsä 92, kun MTK-johtoinen porvarihallitus ajoi vauhdilla metsänmyyntituloja pääomaverotuksen puoleen pinta-alaverotuksen sijasta, tehtiin suuri virhe. Se oli metsänhoidollisesti uudista-

misvelvoitteen kannalta virhe ja puun saatavuuden kannalta todellinen virhe. Me sosialidemokraatithan yritimme silloin vedota keskustaan, että edes vuoden harkinta-aika otettaisiin asiaansa, ettei tehdä kansantaloudelle ja aluetaloudelle sellaista vahinkoa kuin tehtiin. Ei käynyt. Simonkadulta tuli nuotit ja pojat ja tytöt sävelsivät hyvin nopeasti tämän muutoksen läpi.

Tästä kärsivät nyt kieltämättä myöskin pieniä myyntituloja metsänmyynnistä saavat kaupunkilaiset ja tietysti myöskin maaseudulla asuvat ihmiset, eli tämä koskee sekä että. On kohtuuton muutamien tuhansien markkojen pitkäaikaisytyöttömänkin myyntitulosta maksaa pääomaveroa. Normaalisti ei tulosta menisi lainkaan juuri veroa. Kyllä tätä asiaa nyt verojaostossa valtiovarainvaliokunnassa on syytä jatkossa miettiä, millä tavalla voitaisiin pienituloisten osalta tässä löytää jokin keventävä malli.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! Lakialoite on kannatettava. Tästä on puhuttu jo viime eduskuntakaudella.

Ensinnäkin ed. Elolle sen verran, että tässä on kysymys työn verottamisen alentamisesta. Kyllä kaikki tulos, mikä pienissä yrityksissä ja maataloilla muodostuu, tulee työn kautta. Tässä on nimenomaan siitä kysymys. Tämän haluan tässä oikaista.

Tämä koskee nimittäin tuhansia ja tuhansia pieniä yrityksiä ja maatiloja. Muistaakseni maataloilla keskimääräinen vuositulo on noin 70 000 markkaa. Se ei ole kovin suuri. Tällä on erittäin suuri merkitys nimenomaan sosiaaliturvakysymyksessä. Jos yrityksessä tai maatilalla tapahtuu tapaturma yrittäjälle, siellä jäädyään vähimmäisairaspäivärahan varaan. Erittäin suuri merkitys tällä on, kun ollaan äitiyspäivärahalla. Se jää todella vaatimattomiksi.

Valtionverotuksen osalta tällä ei ole kovinkaan suurta merkitystä. Se jää vähäiseksi. Mutta kuntien verotulojen kannalta tällä on merkitystä nimenomaan niissä kunnissa, joissa on paljon pieniä yrityksiä.

Minusta tämä lakialoite on hyvä, kun tässä sanotaan, että verovelvollisen vaatimuksesta edellä mainittu tulo voidaan katsoa myös kokonaan ansiotuloksi. Yksi vaihtoehto olisi tietysti ollut se, että tähän olisi kirjattu, että tämä on enintään 18 prosenttia, jolloin olisi voitu valita 0—18 tai 19 pääomaveroprosentiksi. Mutta kokonaisuudessaan hyvä, ja toivon, että lakialoite etenee.

Ed. Mäki-Hakola merkitään läsnä olevaksi.

Ed. S. L a h t e l a : Arvoisa rouva puhemies! Niin kuin ed. Kallis totesi, kysymys on siitä, tarvitaanko ja halutaanko, halutaanko sosiaaliturvaa, halutaanko kannustaa yrittäjyyttä. Aivan oikein ed. Lämsä totesi, että tämä vaikuttaa merkittävästi äitiyspäivärahaan ja näihin asioihin. Yrittävä kansa tulevaisuudessa on synnytysikäistä ja toivotaan, että se olisi myöskin perheyrittäjyyteen perustuvaa niin, että nämä asiat olisivat läheisiä ja lähellä tätä olemassa.

Immetelen ed. Rajamäen näkemystä asiassa, että tässä olisi kokonaan kysymys vain jostakin metsäveroprosentista ja siihen liittyvästä asiasta. Aloitteessahan on kokonaan kysymys liiketoimintaa harjoittavan maataloustulosta. Sillä ei ole tämän asian kanssa periaatteessa mitään tekemistä. Sen sijaan jos asiaa ajatellaan, eduskunnassa pitäisi olla kokonaisuus Suomen kansasta, ja tässä sen näkee varsin hyvin, miten tämä on olemassa, kuinka paljon on tietämättömyyttä Suomen kansassa, mistä tänne on siivilöidyttä.

On kysymys siitä, että ed. Elo sanoo, että yrittäjät ja maanviljelijät eivät ole halunneet maksaa sosiaaliturvaa, ovat hoitaneet miten tahtovat. Kun he haluavat maksaa ansiotuloveroa, he nimenomaan haluavat maksaa omaa sosiaaliturvaansa. Tällä lailla immetelen, että on tällaista tietämättömyyttä eduskuntasalissa. Kysymyksen on vain yrittäjän, olkoon hän viljelijä tai mikä yrittäjä tahansa, halusta maksaa ansiotuloverona ja maksaa sosiaaliturvamaksut siinä sivussa. Tarvitaan vain ruksi, että haluaa maksaa ansiotuloverona, eikä siinä muuta laskennallista pohjaa tarvitaakaan.

Ed. K a l l i s : Arvoisa rouva puhemies! Valittavasti ed. Elo lähti jo salista. Olin hieman kertonut, minkälaisesta massasta tuo yrittäjän omaisuus muodostuu ja tuottaako se, mikäli sitä ei käytetä.

Jos ajatellaan esimerkiksi pienyritystä, sen omaisuus muodostuu kiinteistöistä, koneista, ehkä on vähän vaihto-omaisuutta. Mikäli tätä ei käytetä, ei synny kuin kustannuksia. Mutta jos siihen uhrataan hieman työtä, silloin se tuottaa ja silloin kai pitäisi verottaa ansiotulona. Ei yritys tuota, jos ei siellä työtä tehdä. Aivan sama koskee maatalousyrittäjiä. Jos ei peltoja viljellä, jos ei koneita käytetä, ei se maatalous mitään tuota. Mutta jos niitä käytetään, syntyy tuloa. Minä en ymmärrä, minkä takia ei silloin verotettaisi työ-

tulosta, ansiotulosta, kun kuitenkin muuten verotetaan työtulosta.

Tässä aikaisemmin ed. Seppo Lahtelan puheenvuorosta kävi selvästi ilmi, että yrittäjät mielellään maksaisivat sosiaaliturvamaksuja, jotta he saisivat sosiaaliturvan. Yrittäjän sosiaaliturva on tänä päivänä pieni. Toistan sen, minkä jo aikaisemmassa puheenvuorossani sanoin: se poistettiin silloin, kun minimipäiväraha äänestyksen jälkeen sairausvakuutuslaista poistettiin.

Ed. N o u s i a i n e n : Arvoisa rouva puhemies! Se pääomatulo, jota lakialoitteessa tarkoitetaan ja josta pienyrittäjät veroa ovat joutuneet maksamaan, on laskennallista, ei todellista. Siinä mielessä pienyrityksissä ei todellakaan synny useinkaan pääomatuloa vaan se on ansiotuloa, työtuloa, ja siinä mielessä on oikein ja kohtuullista, että sitä verotetaan myös ansiotuloperusteisesti.

Hallitusohjelma lupaa ansiotuloverotuksen kevennystä ja siinä mielessä on kohtuullista, että myös nämä pienyrittäjät pääsevät osallisiksi niistä veronkevennyksistä, mitä yhteiskunnassa yleisesti ottaen toteutetaan. Kun tämä parantaa vielä pienyrittäjien sosiaaliturvaa, kenties edistää myös työllisyyttä ja työllistämistä, lakialoite on erittäin hyvä ja kannatettava.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! En kiistä aloitteen tarpeellisuutta, mutta kysymyksessä on kuitenkin kärpänen sen härkäsen rinnalla, minkä ed. Esa Lahtela otti esille, joka ei sellaisenaan suoranaisesti liity tähän, mutta joka on niin suuri verotusongelma suomalaisessa yhteiskunnassa, että sekin kaipaasi tällaisia hellyyttäviä keskusteluja eduskuntasalissa. Se on nimenomaan ansiotulojen verotus osinkotuloina.

Suomessa on sellaisia suurituloisia ihmisiä, jotka saavat 100 000 markkaa kuukaudessa palkkaa. He kierrättävät palkkansa, ansiotulonsa, osinkotulona verotettavaksi ja maksavat siitä vain osinkotuloa koskevan veron. Tämä on jo valtiontaloudellisesti erittäin suuri asia. Valtio menettää sellaisia tuloja, jotka kaiken verotuskäytäntöön liittyvän järjen ja johdonmukaisuuden mukaan sille kuuluisivat, valtavan suuria summia aivan samalla tavalla kuin arvonlisäverossa, mutta arvonlisävero on sitten taas toinen kysymys, sitä ei nyt käsitellä eikä siitä keskustella.

Toivoisin, että joku neropatti, joka tuntee verotuksen varsin hyvin, laatisi joskus eduskuntasaliin sellaisen ehdotuksen, jolla suurituloisten

veronkierto osinkoverotusta käyttäen kielletäisiin ja estettäisiin. Se on sellaisenaan tavattoman vaikea tehtävä. Minunkaan järkeni — eikä se mikään ihme ole — ei riittänyt kuin otsikon keksimiseen, että se on aika vaikeaa, mutta tämä on kuitenkin merkittävä. Tätä asiaa pitäisi pohtia. Se on kansantaloudellisesti ja yhteiskunnallisesti hyvin tärkeä asia, paljon tärkeämpi asia kuin tämä, vaikka en tämänkään tarpeellisuutta kiistä.

Ed. T i u s a n e n : Arvoisa rouva puhemies! Ed. Aittoniemen samoin kuin aikaisemmin ed. Esa Lahtelan puheenvuoro oli ihan paikallaan.

Ongelma, mihin nyt lakialoitteessa n:o 42 kiinnitetään huomiota, on tietysti oikea eettisestikin, jos ajatellaan, että on olemassa pieniä pääomatuloina verotettavia tuloja maanviljelijöillä. Tämähän on yleisestikin samalla tavalla muita työ- ja yhteiskuntasektoreita koskeva ongelma. Kun pääomaveron nyt saatu onneksi edes vähän noustamaan eli 29 prosenttiin, niin silloin se rasittaa kohtuullisen paljon pieniä pääomatuloja. Näin ollen tällainen pääomatulojen progressioajattelu voisi olla perusteltua. Tältä näkökulmalta asiaa voisi myös myönteisesti katsoa.

Mutta kaiken kaikkiaan, arvoisa puhemies, ongelma on myös se, että pääomaveron edelleen liian matala. Nyt osinkotuloina otetaan pienemmällä veroprosentilla käytännössä muita tuloja, joiden pitäisi olla kovemmin verotettuja palkkatuloja. Kaiken kaikkiaan pääomaveron maassamme edelleen liian matala. Valitettavasti hallitusohjelmassa se jäi 29 prosenttiin.

Ed. P e k k a r i n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Elon puheenvuoron johdosta: Hän tuntee verotuksen hyvin ja varakkaana miehenä tuntee myös pääomaverojärjestelmän varsin hyvin, mutta varmemmaksi vakuudeksi haluan vielä sanoa, ettei jää väärää kuvaa, että ei välttämättä viljelijä tai pienyrittäjä suinkaan saa pääomaverokannalla kaikkea tuloa verotettavaksi, vaan vain, ed. Elo, sen osa tulosta, mikä on pääomalähtöistä tuloa, joka määräytyy nettovarallisuuslaskenta-kaavan kautta. Vain se osa tuloista on, niin kuin molemmat varmasti tiedämme ja se on syytä myös pöytäkirjaan sanoa, pääomaverokannalla verotettavaa. Niiltä osin kuin nettovarallisuus ei siihen riitä, henkilö maksaa normaalia progressiivista ansiotuloveroa. Näinhän tämä järjestelmä käytännössä toimii.

Ed. Rajamäelle vielä, kun hän muistutti siitä, että edellisen hallituksen aikaan tämä järjestelmä

laitettiin liikkeelle, se on ihan totta. Ehkä alunperin olisi varmastikin pitänyt tämä valintamahdollisuus tehdä. Mutta vielä kertaalleen: Sen merkitys silloin alkuvaiheessa ei ollut ollenkaan sitä luokkaa kuin se nyt on, kun sekä nettovarallisuuden laskentakaavaa on muutettu että verokanta on noussut 25:stä 29:ään. Ongelma on tavallaan levinnyt oikein radikaalisti alkuperäiseen tilanteeseen verrattuna.

Ed. Vihriälä: Arvoisa rouva puhemies! Ed. Mölsän tekemä lakialoite on ehdottoman oikeudenmukainen ja ennen kaikkea pienituloisten pienten yrittäjien ja erityisesti maatalousyrittäjien kannalta. Kuten ed. Pekkarinen edellä totesi, niin tätä pitää tarkastella myös oikeudenmukaisuuskysymyksenä.

Ed. Rajamäki, joka on jo poistunut, käytti taas tyypillistä sosialidemokraattista kieltä, että MTK-johtoisien porvarihallituksen aikana 80- ja 90-luvun vaihteessa tehtiin virheratkaisuja. Mielestäni, niin kuin ed. Pekkarinen toi esille, ratkaisut tehtiin silloin siltä pohjalta. Tilanne on siitä oleellisesti muuttunut, ja nimenomaan sen takia lakialoite on nyt tarpeellinen ja välttämätön ja tulisi viedä läpi.

Ei kai tässä maassa ole ollut enempää MTK-kuin SAK-johtoista hallitusta. Kyllä eduskunta valitsee hallituksen ja antaa sille luottamuslauseen eikä suinkaan enempää MTK kuin SAK:kaan sitä tee. Minusta näiden nimien käyttäminen on täällä kohtuutonta.

Ed. Elo: Puhemies! Varmasti ed. Mölsän ja muiden allekirjoittaneiden tekemälle lakialoitteelle löytyy poliittisia, erityisesti puoluepoliittisia perusteita, ja ne ovat hyvin tulleet esitellyiksi keskustan kansanedustajien puheenvuoroissa. Kerran vielä: Oikeastaan arvostan sitä keskustalaisten taitoa, että aina yritetään löytää sellainen reikä, jossa valtion rahaa voitaisiin osoittaa omille kannattajille. Se on vanha tapa keskustalaisilla ja sitä näkyy jatkettavan.

Puhemies! Itse asiassa haluaisin sanoa sen, että ed. Aittoniemi otti esille asian, jonka toivon tällä vaalikaudella etenevän lopulliseen päätökseen asti. Kun me joka syksy saamme aina lukea iltapäivälehdistä, kuinka monta miljoonaa joku yrittäjä saa 28 prosentin veroasteella tai ehkä ensi vuodesta 29 prosentin veroasteella, vuodesta toiseen me vain toteamme, me teemme kirjallisia kysymyksiä, on tehty jopa lakialoitteita, mutta muutosta tähän ei ole aikaansaatu.

Puhemies! Minä olen sitä mieltä — hallituksel-

takin olen pyytänyt toimenpiteitä, mutta vain selvityksiä on tullut kaikenlaisia — että tämä eduskunta tekisi todella uroteon, jos se tämän porsaanreiän pystyisi tukkimaan, että yrittäjät ottavat palkkatulon asemesta yritystuloina pääomaprozentilla miljoonia yrityksestään. (Ed. Korkea-osa: Miten se on mahdollista?) — Se voitaisiin lainsäädännöllä estää, ed. Korkea-osa. Toivon myös ed. Korkea-osan kekseliäisyyttä tähän asiaan. Sitä muihin asioihin kyllä riittää.

Ed. S. Lahtela: Arvoisa rouva puhemies! Ihmettelen kauheasti niin ed. Esa Lahtelan, ed. Aittoniemen kuin ed. Elonkin ajattelutapaa ja tämän keskustelun laajentamista kokonaisuudessaan pääomaverotuksen toisen tyyppiseen pohjaan ja progression luomiseksi sinne matkaan. Siinä sellaisenaan progression porrastaminen, ed. Aittoniemi, on varmasti samanlainen asia ainakin näin kansantajuisesti ajatellen. (Ed. Aittoniemi: Alkiolainen!) — Nyt alkiolainen perusajattelutapa on olemassa sellainen, että pitää olla köyhän asialla myös käytännössä eikä pelkästään juhlapuheissa.

Sen verran totean asiaan mennäkseni, että ei ole Suomenmaassa varaa siihen mennä, että lähettäisiin pääomaveron korottamisella pelehtimään ja tekemään niin kuin ed. Elon puheesta nyt väkisin jäi sellainen vaikutelma. Silloin, kun pääomalla, rahalla, ei ole omistajaa eikä hallitsijaa, se liikkuu sinne, missä se halvimalla tuloutetaan. Tällaisena myös ihmettelen tässä salissa käytävää keskustelua, ja ehkä ministereillä on kiirettä mutta ketään veroministeriä ei näy paikan päällä kuulemassa ja näkemässä, mitä tämä asia todellisuudessa on olemassa.

Toivon, että perimmäistä esitystä siitä, että voitaisiin valita, maksetaanko pääomaverona vai ansiotuloverona ja maksetaanko siitä ansiotulosta sosiaaliturvamaksut, rouva puhemies, tätä asiaa käsiteltäisiin ja nämä hullut ajatukset siirrettäisiin kokonaan eri keskusteluun ja eri aloitteitten varaan.

Ed. Leppä: Arvoisa puhemies! Ihmetellä täytyy, kun puhutaan miljoonista markoista kaiken aikaa, edustajat vasemmalla, kun nythän on kysymys pienyrittäjistä nimenomaan, ja pienyrittäjälle on omaisuus hyvin useassa tapauksessa tulonhankintaväline. Mielestäni hänellä pitää olla oikeus ansaitsemastaan ansiotulosta saada myös sen mukainen verokohtelu eikä kaavamainen, niin kuin tällä hetkellä on. Ihmetellä täytyy, että aina puhutaan miljoonista, kun kysymys täs-

sä on nimenomaan pienyrittäjyydestä ja kannustavuudesta.

Ed. K a n g a s : Arvoisa rouva puhemies! Mielestäni pitäisi työtulot verottaa työtuloina ja pääomatulot pääomatuloina. Siihen pitäisi olla kyllin selvä raja, mitä ne kumpikin ovat, se ei saa olla sellainen veteen piirretty viiva niin kuin nyt, että voi vaan harkita, kumman kautta maksaa ja kumpi on edullisempi. Sen täytyy olla tietenkin pienyrittäjällekin mahdollista, että pääomatu-loista maksetaan pääomaveroa ja työtuloista työtuloveroa, josta maksetaan sosiaaliturva-maksut ja eläkemaksut ynnä muut.

Tämän lisäksi toivoisin myös, mitä ovat edus-tajat Aittoniemi ja Elo toivoneet, että eduskun-nassa pitää saada keskustelua aikaan pääomave-rotuksesta ja että työtuloja ei otettaisi sen kautta. Toivoisin, että tällainen keskustelu saataisiin täällä aikaiseksi.

Ed. T i u s a n e n : Rouva puhemies! Eläketu-lojen ostovoima on suhteessa heikentynyt, so-siaaliturva on suhteessa heikentynyt, sairastami-nen on suhteellisesti kallistunut, terveydenhoi-don palvelujen saanti on suhteellisesti ja abso-luuttisesti vaikeutunut, kysymys on ollut aina, mistä se johtuu. Siitä, että valtion tulot ovat pienentyneet.

Kuitenkin me tiedämme, että meillä on valta-vasti ihmisiä, jotka koko ajan spekuloiivat sillä, miten he pääsevät maksamasta veroja. Harmaa talous on tästä yksi esimerkki. On olemassa suu-rituloisia ihmisiä, jotka maksavat verojaan aivan niin kuin pitää, mutta on olemassa "pienituloi-sia" rikkaita ihmisiä ja on erilaisia näkymiä pit-kin Suomea, satojen hehtaarien tiloja, joilla on viljeltyä pinta-alaa varsin runsaasti, johon tulee sekä kansallista että EU-tukea, pihassa on mel-koinen autokokoelma, saattaa olla kartano-Vol-voa ja isoa Mersua jne. Kuitenkaan "tuloja" ei tällaisessa paikassa ole. Ei tarvitse kovin pitkälle historiaan mennä, kun muistetaan, että veroja maksoi kartanon renki paljon enemmän kuin sen omistajaisäntä johtuen erilaisista vähennys- ja veronkiertomahdollisuuksista. Kuitenkin täytyy lähteä siitä, että ne ihmiset, jotka maksavat ve-ronsa palkkatuloista, maksavat sen aina säänti-leen ilman mitään suhteellisuuden mahdollisuuksia. Tällaista valmiutta toivoisin muillekin.

Ed. P u l l i a i n e n : Arvoisa puhemies! Ed. Seppo Lahtelan puheenvuorot antaisivat mah-dollisuuden kaikkien aikojen letkauksiin, mi-

hin on altistuttu 12 vuoden aikana. Totean, että itse tämä aloite on ihan paikallaan ja silloin, kun se koskee pieniä yrittäjiä, se on juuri niin kuin on monella suulla todettu.

Mutta kun ed. S. Lahtela kiinnitti huomiota pääomaveroprosenttiin, että nosto 28:sta 29:ään johtaisi kansainväliseen pääomien siirtoon, ei se sitä tee. Nimittäin vertailukohtahan lähtee siitä, mikä on pääomaveroprosentti ylipäätään sellai-sella alueella, mihin pääomaa kannattaisi siirtää niin, että se on mielekäs siirto sellaisenaan. Ei tällaisella yhden prosenttiyksikön muutoksel-la tässä suhteessa, kun otetaan huomioon, mikä pääomaverotustaso ylipäätään euroalueella ja vähän laajemminkin länsimaissa teollisuusval-tioissa on, tämä odotus ole oikea, sanotaan nyt vaikka kohteliaasti näin.

Ed. H. A h o : Arvoisa puhemies! Minusta tuntuu, että nyt tässä salissa oletukset ja oletta-mukset ovat aika lailla vääriä. Nyt on kyse ni-menomaan siitä, miten todella pienet tulot vero-tetaan. En usko, että tässä on aloitteen tekijä tai moni muu puhuja tarkoittanut miljoonien osin-kotuloja, vaan pitää ottaa huomioon, mitä tämä aloite tarkoittaa. Niiden henkilöiden, yrittäjien kohdalla, joihin se kohdistuu, on todella kyse siitä, että joudutaan maksamaan korkeampaa veroa.

Toinen on sosiaaliturvakysymys. Tiedän hy-vin, että tältä sektorilta on esitetty toisenlaisiakin esityksiä, millä sosiaaliturvaa voitaisiin pitää oi-kealla tasolla, mutta valitettavasti se on poliitti-sesti tyrmätty, eli nyt puhutaan vähän eri asiasta, mihin tässä halutaan todella vaikuttaa.

Ed. L e p p ä : Arvoisa puhemies! Ed. H. Aho sanoi juuri ne sanat, jotka aioin sanoakin. Tämä on vain aika erikoinen asia, että ed. Tiusanen väittää, että viljelijät kiertävät veroja. Minä jyr-kästi kiellän sen asian. Tuntipalkka tällä hetkellä viljelijöillä on keskimäärin kaksikymppiä, ei se paljon naurata. Nimenomaan tällä haetaan nyt pienituloisten mahdollisuutta valita oman vero-tuksensa välillä, kumman kannan haluaa.

Ed. V i s t b a c k a : Arvoisa puhemies! Ed. Tiusaselle toteaisin, että hän haukkui ihan vää-rää puuta, kun hän puhui nimenomaan siitä esi-merkistä, minkä hän mainitsi. Se selvitys, joka meidän kaikkien luettavissa on lehdissä ollut, kertoo, että pääomaverotussysteemiä pääasiassa käyttävät suurituloiset väärin. Erään selvityksen mukaan, jossa oli lähes 10 000 suurituloista, mi-

käli nyt ihan oikein muistan, taisi olla Aatos Erkko yksi niitä ainoita, joka maksoi sellaisen veroprosentin tuloistaan, joka verolain mukaan on nimenomaan silloin, kun ei lähdetä keino-koisesti kiertämään. Suurimmalla osalla niistä, jotka siinä luettelossa olivat, veroprosentti oli todella alhainen. Nimenomaan tämän lakialoitteen osaltahan pyritään tasapuolisuuteen ja siihen, että pienten yritysten, pk-yritysten, osalta myöskin jonkinlainen sosiaaliturva taattaisiin tulevaisuudessa. Mielestäni tässä on nimenomaan oikeusturva ja tasapuolisuus kyseessä eikä mikään muu kiertomahdollisuus.

Ed. Mölsä: Arvoisa puhemies! Minusta tämä aika pitkä keskustelu on ollut hyvin rohkaisevaa ja myönteistä tälle aloitteelle ja huomaa, että täällä on jo jonkinlainen historia tässä talossa. Minulle sopii myös se, kuten asian kannattajille, että myös hallitus tämän asian hoitaa eteenpäin. Pääasia on, että lopputulos tulee kuntoon.

Oikeastaan ainut puheenvuoro, jonka takia nyt käyttämäni puheenvuoron pyysin, oli ed. Tiusasen tavallaan aika erikoinen suhtautuminen tähän asiaan. Luulisi hänen jos kenenkään lähtevän siitä, että nimenomaan pienituloisia ihmisiä, olivat he sitten yrittäjiä tai palkansaajia, kohdeltaisiin tasavertaisesti ja verotuksellisesti mahdollisimman lievästi tässä maassa. Jos olen käsittänyt väärin ed. Tiusasen kannan, korjatkoon nyt, kun näen, että hänellä on puheenvuoro, mutta sitä puhetta en ymmärrä, jonka hän äsken piti.

Ed. Tiisanen: Arvoisa puhemies! Totesin aikaisemmin jo, että progressio on varsin paikallaan silloin, kun pieniä tuloja verotetaan pääomaveron mukaan, koska silloin veroprosentti suhteellisesti nousee. Se on todettu täällä. Totesin vain niin, että on olemassa suurituloisia ihmisiä, jotka maksavat aivan asiallisesti veronsa. On olemassa sitten rikkaita ihmisiä, jotka kuitenkin ovat niin sanotusti pienituloisia, jotka siis kiertävät verotusta. Nimenomaan huolihan on siinä, että yhteiskunnassa tosiasiallisesti varsin äveriäät ja rikkaat ihmiset monesti "loisivat" maksamatta veroa yhteiskunnalle mutta käyttävät hyväksi yhteiskuntaa ja toisten ihmisten tekemää työtä. Tämä on minusta keskeinen asia.

Todellakin, ed. Mölsä, puheenvuorot ovat luetavissa sitten pöytäkirjasta, jos on käsittänyt väärin.

Ed. Aittomäki: Rouva puhemies! Ettei jäisi äitiänpäiväksi vaivaamaan, haluan todeta sen, että minä ymmärrän tämän aloitteen tarkoituksen, mikä tässä on. Se puheenvuoro, jonka aikaisemmin käytiin, jossa arvostelin suurituloisten, siis palkkatuloisten ihmisten toimia, kun he käyttävät pääomaverotusta päästäkseen pienillä veroilla, se on kokonaan toinen asia. Totesin vain, että se oli herkullinen asia tämän yhteydessä ottaa myös tämä asia esille, josta muutkin ovat puhuneet. Täällä on ilmeisesti erityisesti keskustan ja uusien kansanedustajien taholta haluttu nähdä niin, että minä vastustan tätä esitystä. Ei ollenkaan, tämä on hyvä. Mutta täällä puhutaan myös laajemmin rinnakkais- ja oheisasioista, jotka eduskunnassa ovat aikaisemmin tulleet esille, jotka ovat todella ongelmallisia, ja juuri tämä, mitä tarkoitin, että osinkotulojen verotusta käytetään, jotta päästäisiin kuin koira veräjästä suurista palkkatuloista, se asia pitäisi myös korjata tämän asian rinnalla.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Poistoja päiväjärjestyksestä

Ensimmäinen varapuhemies: Päiväjärjestyksestä poistetaan 2)—4) asia.

Ensimmäinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistai-
na kello 14.

Täysistunto lopetetaan kello 13.59.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen

